Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 63. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 2-го КВІТНЯ (APRIL) 1955. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 63. VOL. LXII.

ПРЕЗИДЕНТ І СЕНАТСЬКІ ПРОВІДНИКИ РОЗГЛЯДАЛИ МІЖНАРОДНЕ ПОЛОЖЕННЯ

АЙЗЕНҐАВЕР ВИЯСНИВ СТАНОВИЩЕ ЗДА В СПРАВІ ОБОРОНИ ФОРМОЗИ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер запросив провідних сенаторів із обох партій на другий сніданок до Білого Дому і під час цього прийняття обговорювали справу американської політики на Далекому Сході. Згідно з заявами учасників цієї конференції не було там гострих виступів, а вся вага була звернена на те, чи можлива тепер війна на Далекому Сході. Одночасно стверджували вдоволення з тієї ситуації, яка тепер є в Европі після ратифікації Паризького договору. Справу політичного положення в Азії реферував державний секретар Джан Фостер Доллес, з якого заяв видко, що американська інтервенція в війні за Формозу залежна від становища комуністів. Сенатори залишили Білий Дім із таким враженням. 1. Президент тепер не знає, чи він накаже американським збройним силам обороняти Матсу і Квімой. 2. Президент рішатиме про цю справу аж під час того, як китайські комуністи почнуть напад на прибережні острови. ЗДА зобов'язані обороняти Формозу. Коли напад на Матсу і Квімой означатиме, що це вступ до нападу на Формозу, тоді президент дасть наказ збройним силам ЗДА обороняти ці острови. 3. Президент далекий від того, щоб бути нечулим на спротив американських союзників, Англії та Франції, щоб ЗДА вміщувалися до боротьби за острови Матсу і Квімой. 4. Президент погоджується з демократами в тому, щоб більше інформувати демократів про урядові пляни та в тому, щоб стримати балачки про війну, які ведуть деякі республіканці та військовики. З цієї конференції в президента вийшов поштовх до того, щоб поглибити й поширити двопартійність у закордонній політиці. На конфереції безпосередньо не згадувано про публікацію документів про Ялтинську конференцію та про „балачки про війну", хоч сенатор Ліндон Б. Джансон заявив, що про ці справи треба б було дискутувати. (Айзенгавер на пресовій конференції гостро виступив проти говорення про війну). На цьому прийнятті головною стравою були фазани. Президент був предсідником, а реферував секретар Джан Фостер Доллес. На право від президента сидів демократичний сенатор Волтер Джордж, а зліва республіканець — сенатор Стайлес Бріджес. Напроти президента сидів Доллес, а побіч нього сенатори Джансон і Новленд. Сенатор Джансон заявив після прийняття журналістам, що, згідно з конституцією, президент відповідає за закордонну політику країни, і демократи не мають жадних застережень в справі відповідальности за можливу участь у війні на Далекому Сході. Сенатор В. Ф. Джордж заявив, що немає жадної безпосередньої кризи.

Президент підписав закон про податки

Вашингтон. — Президент Айзенгавер підписав закон, за який ішов довгий і завзятий бій в Конґресі, що закінчився перемогою уряду. Конґрес відкинув домагання демократів зменшити на 20 дол. річно прибуткові податки кожній особі вже з 1 січня 1956 року. Одночасно Конґрес продовжив ще на один рік податок від продажу деяких товарів та від корпорацій в дотеперішній висоті. Згідно з минулорічною ухвалою Конґресу ці два роди податку мали бути зменшені вже з днем 1 квітня цього року. Демократи не могли продовжувати боротьби за зменшення прибуткового податку, бо цей законопроєкт був частиною податкового законопроєкту, і коли б його не прийнято до 1 квітня, то автоматично з цим днем діяв би закон про зменшення податків від продажу і від корпорацій.

При теперішній техніці немає таємниці телефонічних розмов

Вашингтон. — „Професійний підслухувач телефонічних розмов" Бернард Спіндел на Правничій Підкомісії в Палаті Репрезентантів заявив, що при теперішній техніці телефонічні розмови не можуть бути таємницею. Спіндел донедавна був дорадником Комітету для боротьби з злочинністю в Ню Йорку, але зрезиґнував з цього становища і тепер є приватним детективом і спеціялізується в підслухуваннях телефонічних розмов. Спіндел каже, що модерна техніка дозволяє: 1. Бути поза будинком якогонебудь уряду і підслухувати телефонічні розмови, що відбуваються в ньому. 2. Записувати приватні розмови при допомозі приладу, встановленого за 500 ярдів від розмовників. 3. Перетворити кожний приватний телефонічний апарат на таємний мікрофон, який записуватиме всі розмови з віддалі 30 стіп. 4. З віддалі кільканадцятьох стіп від телефонічної будки, без окремих дротів, записувати розмову, яку веде особа в будці.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер** був присутній на сніданку, влаштованому республіканськими жінками і їв волову ковбасу та воловий бекон. Після сніданку президент попросив, щоб йому дали рецепту цих страв.

● **Палата Репрезентантів** прийняла законопроєкт про те, щоб день 1 травня 1955 р. відзначувати як День Льояльности. Цей законопроєкт має прийняти ще Сенат.

● **Навпроти Пентаґону** в Вашингтоні мають збудувати найбільший у світі „мовтел", який матиме 348 мешкальних одиниць. Досі найбільший „мовтел" був у Каліфорнії з 329 мешкальними одиницями.

● **В Сенаті** ухвалили зменшити число генералів і адміралів. В летунстві буде менше на 18 генералів, а в фльоті на 3 адмірали. Всіх генералів і адміралів має бути: в армії — 494; в морській піхоті — 60; у фльоті — 287, а в летунстві — 425.

● **Астрономи** Роберт Дж. Герінґтон і Джордж О. Абелл 22 березня при допомозі 48-цалевого телескопу Шмідта на горі Паломар в Каліфорнії відкрили нову комету. Цісі комети не можна бачити голим оком. У телескопі вона подібна до світляної плямки з хвостиком.

● **Шеф штабу** летунських сил генерал Натан Ф. Твайнінґ заявив на конґресовій комісії, що фахівці-конструктори з найбільшим поспіхом працюють над конструкцією атомового літака. Конґресова комісія заохочувала до ще більшого поспіху в цій ділянці.

● **На Підкомісії Збройних Сил** в Палаті Репрезентантів правний дорадник армії Джан Кортні заявив, що вістки про епідемію менінґіту в форті Дікс, Ню Джерзі, були шкідливі і нічим не оправдані. Він сказав, що смерть двох вояків від цієї недуги не була наслідком недбайливости лікарів.

● **Палата Репрезентантів** прийняла законопроєкт, згідно з яким адміністратор Цивільної Оборони Вел Пітерсон зможе за 30 мільйонів долярів закупити тисячі приладів Ґайґера, які виявляють атомову радіяцію.

ПОЧАВСЯ СТРАЙК 30,000 РОБІТНИКІВ ГУМОВОЇ ІНДУСТРІЇ

В п'ятницю 1 квітня ц. р. ранком почався страйк 30,000 робітників в 19 фабриках гумової індустрії в країні. Юнія цих робітників належить до Конґресу Інтернаціональних Організацій, очолюваного Волтером П. Рутером. Волтер П. Рутер, президент юнії автомобільних робітників, переобраний голова Конґресу Інтернаціональних Організацій (Сі-Ай-О), м. ін. заявився за конечністю зорганізування загального національного об'єднаного робітничого руху. Для започаткування такої кампанії керівництво юнії автомобільних робітників вирішило асиґнувати півтора мільйона долярів. Організаційний фонд плянованого об'єднання вимагатиме на перші роки суми яких десять мільйонів долярів.

Волтер П. Рутер

На чолі інформаційних військових аґенцій стоятимуть цивільні особи

Вашингтон. — Секретар оборони Чарлз Е. Вилсон наказав зменшити персонал публічних військових інформаційних аґенцій на одну третину, а в деяких випадках до половини. Одночасно секретар оборони обмежив матеріял, про який урядовці можуть говорити або писати. Шефами військових публічних інформаційних станиць мають бути цивільні особи. Внаслідок цього розпорядження Вилсона втратили працю: один контрадмірал, один генерал-майор і два бриґадні генерали, які досі працювали в Пентаґоні. Ці розпорядження секретаря оборони Вилсона пояснюють такими причинами: Минулого тижня на пресовій конференції шеф морських операцій адмірал Роберт Б. Карні заявив, що китайські комуністи вже 15 квітня заатакують острови Матсу і Квімой. Два високі старшини фльоти недавно надрукували статті, які не знайшли признання в військових колах. Адмірал Д. В. Ґаллері поручав невідповідну поведінку американським воякам в комуністичному полоні. Журналісти нарікали на команданта „Навтілюса" за те, що не хотів їм дати інформацій про перший підводний атомовий човен. Всі вістки, які військові інформаційні аґенції схочуть подати до публічного відома, мусять бути перевірені, чи можна їх без шкоди для загальної справи подавати до публічного відома.

Конґрес прийняв законопроєкт про збільшення платні військовикам

Вашингтон. — Конґрес прийняв законопроєкт про збільшення платні тим військовикам, які з військової служби зробили свою життьову кар'єру. Підвишка платні військовим фахівцям коштуватиме державній скарбниці річно 745 мільйонів долярів, і її ціллю є заохотити молодих вояків до довшої служби в збройних силах ЗДА. Підвишка платні становить від 6 до 25 відсотків. Вишкіл одного вояка коштує державі 3,200 долярів, а радіотехніка — 9,000 долярів.

Викрили як народжується один рід пістряка

Сінсіннаті, Огайо. — Лікарка д-р Ґрейсі Мідес із Филаделфії заявила на зборах Американського Хемічного Товариства, що їй вдалося встановити момент зародження одного роду пістряка в здоровій клітині. Допомогли їй в цьому недавно відкриті хемічні різниці між клітинами з пістряком і здоровими клітинами. Дослідники сподіваються, що, знаючи ці хемічні різниці, можна буде знайти й способи лікування пістряка при допомозі хемікалій. Дальші досліди в цьому напрямі зможуть допомогти визначити спосіб запобігати недузі.

Жінки проти комуністів у Сан Маріно

Сан Маріно. — В найменшій (50,000 населення на 38 квадратових милях), але й найстаршій республіці Европи, Сан Маріно, розташованій на східньому узбережжі Італії, прийшло останнім часом до зудару між тамошніми жінками і панівною в цій республіці комуністичною партією. Санмарінські жінки добилися запевнення, що їм можна буде брати участь у виборах, які мають відбутися у вересні цього року. Свою участь жінки хочуть використати для усунення від керівного впливу в цій мініятюрній республіці комуністів, які здобули тут владу з допомогою лівих соціялістів. Більшість жінок в Сан Маріно католички і запеклі вороги комуністів та лівих соціялістів. Жінки в Сан Маріно добиваються свого права дуже наполегливо. Комуністи пробували їх спочатку застрашувати, мовляв, суфражизм — це видумка англо-американських капіталістів, потім намагалися їх висміяти, твердячи, що вони недозрілі до громадського життя, але по кількох місяцях запеклої кампанії жінок (віча, резолюції, плякати, бальони) мусіли уступити. Провідницею жінок є молода Маріям Мічелетті, дочка виробника солодощів і сама робітниця в батьковій виробні. Її противником є комуніст Ґільдо Ґаспероні, колишній механік, який в останній своїй заяві визнав себе переможеним і в імені санмарінських комуністів обіцяв дати жінкам право голосування.

ХРУЩОВ ВИСИЛАЄ „ДЕСЯТКИ ТИСЯЧ" КОМУНІСТІВ ДО КОЛГОСПІВ

Москва. — Десятки тисяч партійних достойників і діячів різних совєтських організацій, зокрема учених хліборобів, будуть перекинені до колгоспів для їхнього „скріплення". Таке заявив Нікіта Хрущов на конференції колгоспних керівників у Воронежі. Хрущов твердив, що нібито совєтський досвід показав, що колгоспи можуть виказати радикальну поправу впродовж року-двох, якщо тільки опиняться під кращим керівництвом. Хрущов вірить, що ті партійні діячі, які підуть на фарми, вислані туди партійним проводом, дадуть „нового духа" і спричиняться вирішно до побільшення щорічних зборів. „Тому Центральний Комітет компартії і рада міністрів рішили вибрати і поручити на становища голов радгоспів і колгоспів, особливо коли річ іде про відсталі господарства, десятки тисяч найбільш досвідчених партійних робітників і совєтських організацій, підприємств і дослідних наукових інститутів та інших установ. Не може бути сумніву, що ті заходи нашої партії стрінуться з найбільшою радістю у совєтському народі". (Очевидно: „совєтський нарід" завжди „радується" всіми заходами компартії, а новий залив сіл комуністичними партійниками-кар'єристами, що у величезній більшості не мають поняття про сільське господарство, викличе особливу „радість" та, по всій імовірності доведе до ще більшого хаосу в господарській ділянці).

Неру критикує тільки Захід

Ню Делі. — Індійський прем'єр Неру виголосив у парляменті в дебаті над предложеним бюджетом міністерства закордонних справ велику промову про міжнародну ситуацію, в якій найгостріше з усіх своїх дотеперішніх виступів про західні держави — атакував західню протикомуністичну політику. Він не одобрив буквально ні одного ходу західньої, зокрема американської політики, в будь-якій частині світу. Щодо Европи — він закинув англо-американській політиці, що вона ніби змагає до роззброєння, але озброює Західню Німеччину; на Середньому Сході Англія, підтримуючи пакт між Туреччиною і Іраком та рішаючи самій приступити до того пакту „розбиває" арабський блок і нацьковує одні арабські держави проти других. А на Далекому Сході ЗДА, створивши Південно-східній Азійський пакт, підписаний в Манілі й оформлений на недавній конференції в Банґкоку, підірвали — за словами Неру — безпеку в тій частині світу, яку ніби-то створювала Женевська конференція, ведена в аспекті „співіснування". Неру виступив рішуче в обороні комуно - китайських прав не лише до прибережних островів у протоці Формози, але й до самої Формози. Критикуючи гостро Захід, Неру водночас не знайшов нічого в комуністичному світі, що вимагало б критики і тільки в одному місці своєї промови згадав, що комуністи „інколи" втручаються в чужі внутрішні справи, але зараз поправився, що західні держави роблять це також. Західні дипломати в Ню Делі оцінюють ту останню промову індійського прем'єра, як показник становища Неру на недалекій азійсько-африканській конференції, яка 18 квітня відбудеться в Індонезії.

Німецькі старшини виготовили свій плян оборони Німеччини

Бонн. — Військова комісія західньо-німецького парляменту зацікавилася справою димісії одного з найчільніших німецьких старшин, полковника фон Боніна, який у 36-му році життя став був шефом військових операцій у генеральному штабі Вермахту, а останнім часом працював у ресорті Теодора Блянка, що є фактично військовим міністром Західньої Німеччини. Парляментарна комісія вирішила перевести слідство в цій справі і переслухати самого Теодора Блянка, який тепер, на запрошення англійського військового міністерства, перебуває з делеґацією німецьких старшин в Англії для ознайомлення з організацією англійської армії та її зв'язків із парляментарними установами держави. Часописи твердять, що причиною димісії фон Боніна був плян оборони Західньої Німеччини проти офензиви большевиків, який не згоджувався з пляном, виготовленим у головній кватирі командування військами НАТО. Бонін спільно з групою високих німецьких старшин опрацював дефензивний плян, що спирався на концепції невеликої, але досконало вишколеної армії, завданням якої було б нищити наступаючу армію модерною зброєю. Ген. Ґрунтер із старшинами штабу є прихильником негайного наступу всієї нової німецької збройної сили, на випадок вибуху війни. Фон Бонін твердить що армія, потрібна для виконання плянів НАТО, може бути створена лише за кілька років, а за його пляном Німеччина може мати потрібну збройну силу вже за кілька місяців.

● **Представник розвідчої служби** при американській фльоті заявив на конґресовій комісії, що особи, які дбають за поборювання підривних дій, повинні мати право використовувати телефонічні підслухи.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ НА МОЖЛИВІСТЬ ІНВАЗІЇ

Вояки китайської націоналістичної армії на острові Матсу копають окопи і будують укріплення, готуючись до оборони перед евентуальним наступом китайських комуністів. На острові Матсу, що віддалений всього дев'ять і пів милі від китайського материка, розташований сьогодні ґарнізон силою яких 15,000 вояків.

ВІДБУДЕТЬСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ МІЖ ЗДА, АНГЛІЄЮ І ФРАНЦІЄЮ

ПРЕЗИДЕНТ АЙЗЕНҐАВЕР, ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ДОЛЛЕС І СЕНАТОРИ ОБОХ ПАРТІЙ ОБМІРКОВУЮТЬ МОЖЛИВОСТІ КОНФЕРЕНЦІЇ З СССР

Вашингтон. — Після того, як Франція і Західня Німеччина ратифікували Паризький договір, ратифікований вже раніше Англією і Італією, здійснилась та найважніша передумова, яку ЗДА й Англія поставили для всяких дальших розмов із Совєтами. І тому, хоч політичні кола в ЗДА включно з вирішними чинниками у Вашингтоні ставляться дуже скептично до вартости нової конференції із Москвою, проте вони не можуть протиставитися одностайному фронтові західньо-европейських держав, які домагаються такої зустрічі, тим паче, що і у Франції і в Німеччині голови тамошніх урядів перевели ратифікацію Паризького договору у своїх парляментах у великій мірі завдяки приреченню, що швидко після ратифікування його відбудеться нова конференція „великої четвірки". Ці справи, як повідомляє американська преса, були предметом розмов, що їх вели президент Айзенгавер, державний секретар Доллес і представники обох партій на останній конференції у Білому Домі для встановлення тіснішої двопартійної політики у закордонних справах, та під час ланчу, що відбувся зараз після тієї конференції. Однак усі погодилися з тим, що перед зустріччю з Совєтами повинна відбутися конференція 3-х західних великодержав, ЗДА, Англії і Франції і в цьому напрямку йде підготова дипломатичним шляхом. Ця конференція відбудеться формально у зв'язку з найближчою сесією держав НАТО, яка має відбутись у травні ц. р. Місце і час конференції, однаково трьох великодержав, як всіх членів НАТО, ще не визначені: думано спершу про Атени, але Париж мабуть буде зручніший. ЗДА сподіваються, що до того часу закінчиться остаточно вся процедура з ратифікуванням Паризького договору тими, які його ще не ратифікували, або тими, які ратифікаційний акт не скріпили ще підписом голови держави. Сенатська комісія для закордонних зв'язків прийняла Паризький договір в четвер 31 березня 14 голосами проти 1 (республіканський сенатор Лянґер з Норт Дакоти голосував „проти"). Передбачувалось ратифікування договору повним сенатом в суботу 2 квітня. Державний департамент хотів би, щоб до часу конференції „трійки" й держав НАТО, Західня Німеччина стала повноправним членом НАТО, бо це влегшило б плянування конференції з СССР. Все одно, всі справи, що торкаються Німеччини й Австрії та були б предметом нарад західніх трьох великодержав, будуть узгіднювані з Зах. Німеччиною і Австрією.

У Сайґоні проголошено перемир'я

Сайґон. — У столиці південного В'єтнаму, де відбулися справжні бої між вірними урядові та збунтованими військовими частинами, проголошено — на інтервенцію французького генерала Елі — 24-годинне перемир'я. Американський генерал Коллінс двічі одного дня також мав довші розмови з прем'єром Нґо Дінг Діємом, проти якого звертається вся опозиція т. зв. національного фронту, очолюваного трьома релігійними сектами, які мають власні армії і не хочуть підпорядкувати їх спільному командуванню національної армії. Прем'єр виголосив через радіо промову, в якій таврував опозицію за розпалювання громадянської війни і закликував вояків „приватних" армій дезертувати чи переходити на бік державної армії. Південно - китайський уряд запевняє, що він „цілком опанував ситуацію, але це не відповідає правді, бо велика частина південного В'єтнаму знаходиться під контролею сект і їх військ, ворожих теперішньому урядові. Довести до компромісу між урядом і сектами та їх вояками дуже важко бо між прихильниками одної і другої сторони в такій мірі розгорілися пристрасті, що їх важко вгамувати закликами та наказами. Після довгих переговорів повелося довести до порозуміння тільки із сектою Као Дай, командант військ якої ген. Нґуєн Танґ Фуонґ погодився на співпрацю з прем'єром Нґо Дінг Діємом.

Індійські комуністи „каються в своїх помилках"

Ню Дельгі. — Комуністична партія Індії проголосила комунікат, в якому не згадує вже ні словом про здогадні зловживання індійської влади під час недавніх виборів у провінції Андра, а натомість признається у власних „помилках" і „кається" за них. Ще недавно індійські комуністи кричали, що їх поразка в цій провінції, недавній фортеці комунізму в Індії, була наслідком зловживань виборчих комісарів, фальшування при підрахунку голосів і терору влади. Комуністи, які сподівалися захопити в цій провінції у свої руки автономний уряд, мають тепер в обласному соймі на 196 послів лише 15. В своєму комунікаті комуністи каються, що вони недоцінювали ролю Індії, яку вона грає під керівництвом теперішнього її уряду в міжнародній політиці, і заслуги цього уряду для світового миру. Вся індійська преса вбачає в цій комуністичній партії диктат Москви, яка не бажає, щоб у теперішній міжнародній ситуації індійські комуністи викликали будь-який дисонанс між Індією та комуністичними державами.

В СВІТІ

● *У вуличних боях в Сайґоні,* столиці Південного В'єтнаму, в яких національні війська билися з „приватним" військом релігійних сект, згинуло понад 100 цивільних осіб і кількадесять вояків. Велике число цивільних жертв пояснюється тим, що мешканці міста, які вже з давніх часів звикли до вуличної стрілянини, спокійно походжали, ба навіть сиділи у відкритих каварнях.

● **Каміля Коффлер,** 40-літня американка, донька румуна й сербки, народжена у Відні, що закінчила була фахові студії фотографії у Парижі, світової слави подорожниця - фотографка, згинула під час фотографування переговів запряжених у вози бугаїв, що їх влаштував індійський магараджа, за 100 миль на південь від Ню Дельгі. Вона впала з „джіпу", з якого робила світлини, і згинула.

● **На невеличкому острові** Матсу, віддаленому за 9½ миль від комуно-китайського суходолу, живе коло 10,000 цивільних мешканців, майже виключно рибалок. Тепер там нараховують крім того 15,000 націонал-китайського війська. Два „булдозери" вдень і вночі допомагатимуть у фортифікаційних роботах. Острівець такий гористий, що на ньому неможливо влаштувати летовища. На протилежному березі розташовано коло 110,000 комуністичного війська. Матсу тепер є найбільшою небезпекою нової війни.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НОВІ ПЕРСПЕКТИВИ

Десятки тисяч нових іміґрантів, якими збільшилась наша американсько-українська спільнота після другої світової війни, поважно поширили, поглибили й збагатили наш творчий процес, продовжуючи попередні надбання та створюючи нові вартості. Давні організації зросли на тисячі нових членів, постали нові організації, що заповнюють давніші прогалини в нашому суспільному житті і роблять це життя більш різноманітним. Правда, в цьому процесі можна б назвати і ряд помилок чи дещо зайве, але це в нічому не змінює наскрізь позитивної кінцевої оцінки ситуації. Жаль тільки, що вже по відносно короткому часі спостерігається сповільнення цього розвитку, завважується деяку оспалість та виразні познаки байдужіння, що охоплює щораз ширші кола нашої спільноти. Постійне зменшування жертвенности на загальнонародні цілі, зокрема впливів до Народного Фонду УКК та до харитативного фонду ЗУАД-Комітету є тривожними познаками дальших тенденцій нашого розвитку.

У цьому процесі виникають тепер деякі нові перспективи, використання яких не тільки дало б новий напрям нашої громадської праці, але й можливість поважно її поширити та збільшити її результати в користь нашої національної справи. Маємо на думці ті обов'язки, що їх перебрали, і ті привілеї, що їх дістали та поступово дістають щораз більші маси нових іміґрантів, приймаючи американське громадянство. Правда, незрівняні вольности та можливості, які дає ця країна, дозволяють кожному з новоприбулих на майже необмежену свободу рухів у громадській активності вже з першого ж дня їх приїзду. Проте, формальне набуття прав і привілеїв громадянина ЗДА ці можливості набагато збільшує, головно, коли мова про їх ефектовність.

Свіжі европейські традиції, брак громадянства, незнання країни і, часто, мови, — все це силою обставин замикало наш високовартісний новоприбулий елемент у дуже тісне українське ґетто, з якого тільки одиниці зуміли пробити собі вікно в широкий американський світ, щоб, з одного боку, самим вдихнути на повні груди незгущеного ґеттом повітря, а з другого боку — винести українське ім'я й українську справу на широкий американський форум. Тепер, після кількох років „акліматизації" і з набуттям прав та обов'язків громадян цієї країни, нові можливості і перспективи відкриваються для широкого загалу новоприбулих, а з цим і для всієї нашої спільноти.

Опубліковані недавно секретні документи Ялтинської конференції виявляють, між іншими, один інтересний факт: за кожним разом, коли на конференції заходила мова про Польщу, президент Рузвелт і його дорадники кермувалися в першу чергу думкою американських виборців польського походження. Президент Рузвелт навіть не завдав собі багато труду, щоб збагнути фактичну ситуацію, і свої завваги висловлював головно під кутом американських виборів та 6 мільйонів (?) голосів громадян польського походження.

Цей приклад, один з багатьох, дораджував би якнайактивнішу нашу участь в американському громадському і політичному житті, що, не кажучи вже про самозрозумілий обов'язок, як громадян цієї країни, дасть ще й величезні користі для української справи. Великі привілеї, що їх дає нам громадянство країни, можна відповідно використати тільки в зорганізований спосіб, отже в першу чергу організуючи місцеві республіканські та демократичні українські клюби. Майже в кожній нашій громаді є активні і свідомі одиниці з місцевої ґенерації, які радо пристануть до цієї акції та очолять її. Маючи сильні й активні місцеві клюби, можна творити стейтові та відповідною активністю впливати на місцеву адміністрацію в такому напрямку, який, згідно з нашим бажанням, є в найкращому інтересі нашої країни.

Дальшим кроком у цій акції була б мобілізація наших місцевих громадських сил на те, щоб вибирати до місцевих, стейтових і навіть федеральних леґіслятур чи адміністрації не тільки таких осіб, що поділяють наші погляди і переконання, але й осіб нашого походження. Канадійські українці мають не тільки послів, але й міністра, американські ірляндці, італійці, поляки та інші мають багатьох осіб їхнього походження в Конгресі, в стейтових леґіслятурах та на передових постах місцевої, стейтової і навіть федеральної адміністрації. Чому ж би й нам про це не подумати? Певно, ми не дорівнюємо їм кількістю, ми розпорошені по багатьох місцевостях і виборчих округах, але навіть в такій ситуації ми могли б краще сповняти свої громадянські обов'язки і краще використовувати наші громадянські привілеї, якби ці справи були кожночасно на нашому порядку дня, якби ми вийшли з нашого громадського ґетта і думали в першу чергу категоріями американських громадян українського роду.

ЗА КРАЩЕ ВИКОРИСТАННЯ ВАЖЛИВИХ ПУБЛІКАЦІЙ

З огляду на велике значення, яке представляє для української визвольної справи опублікування рапортів Комісії Керстена про комуно-московську агресію та її звірства на Україні, варто подбати про якнайбільш раціональне використання тих незвичайно цінних публікацій в поширенні правди про Україну. Очевидно, що таке раціональне використання можна осягнути тільки при участі й допомозі всього свідомого українського загалу.

Це дуже похвально, що Український Конґресовий Комітет розіслав ці рапорти до університетів, політичних діячів і т. п., але з досвіду знаємо, що інакше діє, так би мовити, стандартне розсилання на адреси особисто незнаних нам людей, а інакше діє це саме тоді, коли ми посилаємо, чи даємо комусь особисто. Чи ми читаємо те все, що знаходимо щоденно в нашій поштовій скриньці? А бувають там не тільки рекламові оферти.

Якби було можливо перевести статистичне дослідження над тим, скільки осіб перечитують ті рапорти, що їх розсилає УКК, то вислід тієї статистики був би, думаю, досить марний, бо в нинішньому модерному і розгалуженому державному житті навіть політики та науковці не всилі не тільки перечитати, але навіть переглянути того всього, що їм надсилається. Можна також сумніватись в тому, чи перечитав котрийсь із тих політиків та науковців щось надіслане їм навіть тоді, коли від їх секретарів прийдуть листи з подякою за надіслану їм публікацію. Бо подяка, що належить до доброго тону, ще далеко не означає, що дана особа справді прочитала переслану їй публікацію.

Зовсім задовільний вислід дало б статистичне обслідування там, де поширюються такі публікації при допомозі хоч би найменшого знайомства. Тут уже та особа, якій даємо щось подібне перечитати, ніби морально зобов'язана до цього. З того виходить, що кращих наслідків можна сподіватись тоді, коли, крім УКК, в ту акцію включиться кожний свідомий українець.

Є в нашій спільноті в ЗДА представники всіх верств та професій, і всі ми маємо серед американців знайомих приятелів. І якщо кожен із нас закупить кілька примірників із тих рапортів та подарує їх своїм знайомим американцям, то в цей спосіб ті важливі документи дістануться в ширший загал американського суспільства. Хочеться вірити, що багато наших свідомих людей взяли б участь у цій акції, але до того треба їх частіше закликати в нашій пресі. В пресі треба б звернути особливу увагу на важливість тих публікацій.

В дійсності, чи може бути щось ліпше для поширювання правди про нашу Батьківщину, як ці рапорти? Це вже не поодинокі голоси сенаторів чи конґресменів в обороні поневоленої України. Тут державна комісія потверджує правдиву історію України і її терпіння від Москви і це повинно заставити американського читача ставитись з повним довір'ям до змісту тих рапортів. При допомозі тих рапортів можливо буде спростовувати неправдиві інформації в енциклопедіях і словниках. Треба тільки хотіти використати ті цінні документи і поширити ту правду. Подібне у вільній торгівлі: навіть найкращий товар потребує ще доброї реклями. Що з того, що ми мали і маємо рацію, але її треба наполегливо перед світом доказувати.

Допомагати в поширюванні правди про Україну є почесним обов'язком кожного свідомого українця. Вже навіть при тих англомовних виданнях, які маємо тут в Америці, можемо зробити для нашої поневоленої Батьківщини дуже багато.

Під кінець хотів би я згадати ще, що до завваг про раціональне поширювання інформативної літератури про Україну, спонукало мене таке: вже в двох місцях скупчення наших іміґрантів доводилося мені бачити, як велика кількість конґресових рекордів довший час після того, як надійшли від УКК для роздачі поміж американців, лежали невикористаними, бо розсилкою не було кому зайнятися. Можна припускати, що може в той самий час в іншому місці українського скупчення відчували брак такої інформативної літератури. Очевидно, вина за таке „використання" не тільки по боці тих, що одержали, але й тих, що висилали, бо, висилаючи таку інформативну літературу, треба також брати під увагу величину скупчення українців в даній місцевості, їх активність в суспільно-громадському житті і т. п. Тільки маючи на увазі всі такі й подібні справи та відповідно поступаючи, можна сподіватись успіху.

К. Крупський

„КРАПКА НАД І"

Лондон. — Воднева бомба, ремілітаризація Західньої Німеччини та інші з цим пов'язані справи викликали в Англії різноманітній відгук у суспільстві і в пресі. Ці проблеми загострили довготривалу кризу в Партії Праці, відому під назвою „беванізм", і трохи не довели опозиційну партію до розламу, напередодні нових виборів до парляменту. Посол Партії Праці, сер Річард Екленд, протестуючи проти ухваленого парляментом рішення — виробляти водневі бомби, — зложив свій мандат: він хоче наново після того кандидувати в своїй виборчій окрузі, під кличем — боротьби проти водневої бомби.

Москва добре знає миролюбність народів вільного світу і дуже вміло використовує ці настрої для своєї пропаґанди. Совєтська дипломатія пропонувала західнім державам переговори перед затвердженням Паризьких протоколів у справі створення німецької армії.

На пляни переговорів з совєтським урядом дав ґрунтовну відповідь відомий еспанський учений, бувший голова Ліберального Інтернаціоналу, проф. С. де Мадаріяґа, своєю статтею в „Менчестер Ґардіян" (21 березня 1955). Мадаріяґа пише:

„Клич, якого п. Беван не дає нам забути, такий: „Говорімо з росіянами"... Ми зовсім не встані вести переговори з росіянами, навіть коли б хотіли. Ми можемо говорити тільки з комуністичними начальниками росіян, а це зовсім різні справи. Клич — „Говорімо з росіянами" — має на меті поширити неясну, сентиментальну симпатію до старої матушки Росії, до російського балету і до наших російських товаришів зброї, які обороняли Сталінград... І це все... Тому, цей клич — „Говорімо з росіянами" — неминуче уважатиме більшість росіян за зраду їх власного права на свободу, і це саме відноситься до інших народів за залізною заслоною".

Зовсім справедливо оцінює С. Мадаріяґа тактику більшости соціялістичних партій Західньої Европи супроти Совєтської Росії:

„Дивно виглядає, коли багато соціялістів Британії, Франції, Німеччини кидаються до панів з Москви при найменших натяках на охоту цих панів до переговорів. Бо ці пани з Москви є найжорстокіші люди і найбільші, яких тільки знала історія, визискувачі праці".

С. де Мадаріяґа передбачає згубні наслідки для Заходу від переговорів з Москвою:

„Одіозні і короткозорі переговори не принесуть ніяких позитивних результатів для Заходу, хоч дадуть багаті наслідки для Сходу. Престиж комуністичних начальників зросте і влада їх над поневоленими народами буде зміцнена".

Автор цитованої статті висловлює своє переконання, що переговори з володарями СССР не доведуть до добрих наслідків. Але його голос — це „голос вопіющого в пустелі". В Західній Европі всі партії стоять за переговори з Москвою, як тільки будуть затверджені договори про озброєння Німеччини. Англійські ліберали і французькі консерватисти прихильники де Голя, також Християнсько-демократична партія Аденауера — всі ці групи мріють про можливість договоритися з Москвою, розмежувати „сфери впливу" і забезпечити мир, хочби „на одно покоління". (Слова Черчила). „Мирне співжиття — або спільна загибіль" — так формулюють ситуацію, яка створилася в світі через винахід атомової зброї.

П. А.

ЛЮТНЕВІ „ВИБОРИ" В УКРАЇНІ

В неділю дня 27 лютого ц. р. відбулися по всій території т. зв. Української Совєтської Соціялістичної Республіки „вибори" т. зв. депутатів до „Верховної Ради УССР". Тривали ці „вибори" від 6-ої години ранку до 12-ої години ночі. Загальна кількість „виборців", які, як подає „Радянська Україна", „з'явились на вибори по всіх виборчих округах" (значить не всіх управнених до участи у виборах! — ред.) становила 25.365,390 чоловік, з яких взяло участь у виборах 25.364,290 або 99.99 процента (значить 00.001 процент голосів з таких чи інших оглядів уневажнено — ред.). Справжню кількість управнених до голосування совєтські джерела дискретно промовчують.

99.99 процента „активних виборців" — це перша забріханість підсовєтських виборів. Другою великою брехнею — це „обрання" в депутати „Верховної Ради УССР" таких не-мешканців України, як Лазаря Мойсейовича Кагановіча, Вячеслава Михайловича Молотова, Нікіти Сергійовича Хрущова — всіх з виборчої округи міста Київ, Василя Івановича Чуйкова — з Київської области, Георгія Максиміліяновича Маленкова — з Дніпропетровської, Миколи Алєксандровіча Булґаніна — з Запорізької, Івана Степановича Конєва — з Львівської (колишня Жовківщина, тепер Нестерівщина), Анастаса Івановіча Мікояна — з Одеської, Михайла Георгієвича Первухіна — з Сталінської области та багатьох інших їм подібних з інших областей. В Україні вони не родилися, в Україні не живуть і їх кандидатури поставлені як і взагалі всі виборчі списки — Москвою.

Третя велика брехня підсовєтських виборів — це те, що, судячи за прізвищами, всі ті „депутати" до Верховної Ради нічого спільного з місцевим населенням не мають. В Західній Україні, наприклад, за винятком декількох відомих прізвищ, решта всі імпортовані, партійці або урядовці чи достойники (Шверніки, Третякови, Мамсурови та інші). Коли переглядати списки „обраних депутатів" 27 лютого ц. р. і порівнювати їх із списками минулих років, то вони здебільша ідентичні не тільки прізвищами (бракує тільки зліквідованих, як наприклад немає вже між „українськими" депутатами Берії!), але й висотою процентів. Супровідні статті і лозунґи з приводу висліду виборів передруковані майже дослівно із повідомлень минулих років про такі ж „вибори".

Тому теж ні доказом „активности й організованости виборців", ні виявом їх волі — ці вибори не є, бо й не можуть бути в умовах партійного терору. Їх можна хіба тільки вважати трафаретним функціонуванням партійного і поліційного совєтського апаратів, яке нічого спільного з демократичними виборами не має. Ніякої нової „блискучої перемоги бльоку комуністів і безпартійних", як це хвалиться совєтська преса тут немає, просто тому, що цьому бльокові немає... кого перемагати.

„Торжество соціялістичного демократизму", як називають вислід лютневих „виборів" підсовєтські газети, можна вважати насправді хіба торжеством комуністичної забріханости.

Іван Кедрин

УКК І КОНСОЛІДАЦІЯ

Поміж 4-им Конґресом Українців в Америці, що відбувся у Вашингтоні в 1949 році, і 5-им з 1952 року в Ню Йорку, точилися майже два роки переговори про зреорганізування УКК в такий спосіб, щоб постала широка консолідаційна база, на якій об'єдналися б буквально всі існуючі в ЗДА ідеологічно-політичні громадські установи та організації. Ця консолідація всього українського фронту в ЗДА, поза якими стоять тільки ті, для яких українська проблема „розв'язана в постаті УССР у складі СССР, та ще й ті, які вправді говорять українською мовою і походять з України, але не визнають себе за українців, — ця широка консолідація є по нинішній день наріжним каменем УКК. Це — не тільки питання структури УКК, як надрядної установи, але й ідеологічний дороговказ, який визначає американсько-український надпартійний характер УКК також у його практичній діяльності.

Нема ніякого сумніву, що Український Конґресовий Комітет може виконувати свої важливі завдання тільки як така організація, що охоплює всі партії і групи, всі ідеологічні течії в американсько-українській громаді, партійних і безпартійних, членів одної з двох американських партій і членів будь-якої ідеологічної української групи, що існує тут ще з-перед другої світової війни, чи заснована пізніше. І навпаки: коли б розбилась консолідаційна платформа, на якій побудовано УКК на 5-му Конґресі, тоді — практично — розпався б УКК, втративши характер направду всеохоплюючої репрезентації. Таким чином кардинальною проблемою найближчого 6-го Конґресу, який відбудеться в днях 28-30 травня ц. р. в Ню Йорку, є проблема збереження консолідаційної бази.

Ця, здавалося б ясна, самозрозуміла і безсумнівна справа, стала тому „проблемою", що затьмарили її і заплутали політичні відносини серед українців по цьому боці залізної завіси. Всупереч дійсності на рідних землях, в якій всі тамошні патріоти уярмлені одним ярмом, і всупереч існуючій міжнародній ситуації, — до цього часу не тільки не прийшло до консолідації української еміґрації в Европі, що до неї закликав 5-ий Конґрес, але внутрішні відносини ще більше погіршилися. Не тільки загострилась опозиція до УНР збоку тактичного бльоку ОУН(р) (чи пак ЗЧ ОУН) і гетьманців, але й всередині ОУН стався ще один розкол. Водночас самі члени УНРади взаємною сварнею замазали добре враження з 3-ої сесії УНРади, і хоч вона не втратила на авторитеті в очах своїх прихильників, проте не могла здобути собі більшого авторитету в очах противників, тим паче, що в самому УКК представники груп, приналежних — кажучи популярно — до табору УНРади, не виявили взаємної солідарности, одностайности й активности. Таким чином і ці загальноукраїнські відносини і, зокрема, на терені самого УКК наче замазали ідею консолідації, наче спричинились до переочування факту, що консолідація взагалі є conditio sine qua non існування Українського Конґресового Комітету тепер і надалі.

Небезпека для цієї консолідації виринула також з того, що нова організаційна структура УКК, створена — як вже згадано вище — у висліді довгих розмов між репрезентантами УКК, вибраного на 4-му Конґресі, і групами з-поза нього, не здала іспиту в практиці останніх трьох років. Автори цієї нової конструкції перенесли центр ваги на Політичну Раду, яку склали з представників не тільки існуючих братсько-допомогових Союзів, але й з різних давніх та новозаснованих суто політичних партій чи ідеологічних організацій. Логічний засновок був правильний: коли, мовляв, УКК є суто політичною верхівкою американських українців, то треба передати вирішний голос представникам політичних таборів і груп. Тим часом практика показала, що так складений колектив займався більше міжпартійними чварами, ніж це було корисно і потрібно з погляду статутових завдань цієї установи. До того ж сильно поменшився вплив і значення деяких тих суто політичних організацій у громадянстві. Почався також спір — за ужиткування Народним Фондом. Висуваючи, безумовно під кутом партійної розгри, вимогу, щоб з Народного Фонду не давати взагалі ніяких субвенцій на політичні цілі поза американським тереном, внескодавці заторкнули цим кардинальну підставу всієї дотеперішньої жертвенности американських українців: допомоги рідному краєві через висилання грошей з Америки до Европи. Очевидно, внескодавці арґументують, що рідному краєві можна більше допомогти, коли зужиткувати Народний Фонд виключно для акції на американському терені, замість субвенціонувати Українську Національну Раду й ЗП УГВР. Проте, відома річ, що найкраще вбити жертвенність, даючи жертводавцям у руки викрут та виправдання на те, щоб тільки не заплатити національного датку. Нема теж ніякого сумніву, що коли, з одного боку, консолідація американсько-українського громадянства в УКК піднесла повагу цієї установи й спопуляризувала її, як керівного і надрядного чинника всієї американсько-української громади, то загальна атмосфера внутрішньоукраїнської розтічі фатально відбилася на жертвенності. Очевидно, є й інші причини її упадку, але це вже окрема тема.

Реасумуючи, приходимо до такого висновку: Коли 6-ий Конґрес Українців має бути творчою і позитивною політичною маніфестацією американських українців і закінчитись одностайним вибором нового УКК, то вже раніше, у підготовчих розмовах, мусить бути потверджена й затверджена консолідаційна база, так, як це сталося перед 5-им Конґресом. Для цього потрібна свідомість усіх груп, що: 1) УКК — потрібна й необхідна установа і 2) без консолідації вона не буде існувати. Далі: щоб із помилок минулого витягати науку, треба центр УКК перенести з Політичної Ради знову на Екзекутиву. Навіть найпалкіші противники „асекураційних" організацій, як політичного чинника, признають, що саме ці організації є єдиним тривким чинником з найбільшою і найсвідомішою масою зорганізованого членства та найбільшими заслугами для справи України на американському терені, з найбільшим також грошовим вкладом для утримування УККомітету. Тому вони повинні стати керівним чинником — фактично і формально, тим паче, що кожний з тих Союзів має своє ідеологічне обличчя і в якому є громадські діячі, які й тепер грають в УКК чільну, а то й провідну ролю.

Володимир Барагура

ВІДПОВІДЬ НА „НЕГАРНЕ СЛОВО" П. ВОЛИНЯКА

(2)

А тепер оповідання М. Коцюбинського п. н. „Харитя", що його п. Волиняк вмістив у читанці для 4-ої кляси „Лани", стор. 9-15.

У Коцюбинського: „Як не зберемо хліба — загинемо з голоду зимою!.. Ох, Боже, мій, Боже!"

У редакції п. Волиняка: „Загинемо з голоду зимою" (решту випущено).

У Коцюбинського: „Не журіться, мамо, не плачте! Адже ж Бог добрий, мамо! Бог поможе вам одужати".

У переробці Волиняка: „Не журіться, мамо, не плачте!"

У Коцюбинського: „А бачите, кохана матусю, а я ж вам казала, що Бог поможе вам зібрати хліб".

Волиняк змінив: „А бачите, кохана матусю, увесь хліб у стодолі".

В оригінальному тексті: „Засунула сінешні двері і стала навколішки перед образами молитися Богу. Вона склала ручки, хрестилася, зітхала та здіймала очі догори і дивилася пильно на образ, де був намальований Бог-Отець. Вона вірила, що Господь любить дітей і не дасть їх на поталу. Адже недурно тримав Він у руці золоте яблучко з хрестиком: певне, Він дасть те яблучко добрій, слухняній дитині. І Харитя своїм дитячим лепетом прохала у Бога здоров'я слабій матусі".

У Волиняка все те викинено і обмежено одним реченням: „Їй хотілося швидше діждатися ранку".

У Коцюбинського: „Коли б то добрий Бог послав їм легкість".

В редакції Волиняка випущено зовсім.

У Коцюбинського: „Мати твоя, дасть Бог, одужає".

У Волиняковій поправці: „Мати твоя одужає".

У тексті оригіналу: „Мати цілувала та пестила свою добру дитину, а Харитя щебетала: „Хіба я не казала вам, матінко, що добрий Бог дасть вам здоров'я і поможе зібрати хліб? Хіба не на моє вийшло?"

У редакції Волиняка: „Мати цілувала та пестила свою добру дитину".

Спотворення оригінального тексту Коцюбинського п. Волиняком, це не звичайне собі скорочення, для ощадности місця. Це свідоме фальшування тексту для певних окреслених цілей, і читач знає для яких. Через те спотворення тексту оповідання „Харитя", вміщене п. Волиняком у його читанці „Лани", має зовсім іншу ідею, ніж задумав Коцюбинський. Бо „Харитя" Коцюбинського базується на щирій і непохитній вірі дитини в Божу добрість. Через таке спотворення первісного задуму оповідання „Харитя", вміщене п. Волиняком у його читанці „Лани", не є оповідання Коцюбинського, а прізвищем цього великого майстра мистецького слова п. Волиняк зловжив для перепачкування своїх власних арелігійних тенденцій, знівечуючи тим наскрізь релігійний характер оповідання.

І ще одне. Навіть у совєтському виданні творів М. Коцюбинського („Повісті та оповідання", Державне Видавництво Художньої Літератури, Київ 1954 р.) текст „Харитї" поданий у його оригінальному вигляді і большевики не важилися його змінити. А п. Волиняк у своєму виданні з 1952 р. (отже, не може оправдуватися, що взяв із сфальшованого совєтського!) на такий крок пішов. Ось якою лектурою виховує п. Волиняк нашу молодь!

По-бухгальтерськи вичислене слово „Бог", як це зробив п. Волиняк у своїй обороні, ніяк не доказує християнського світогляду і релігійности впорядника та виданих ним читанок, бо це слово вжите Волиняком чисто механічно так, як і органічно не зв'язане з цілістю його читанкових матеріялів оповідання про Петлюру. Релігійних почувань не можна рахувати на проценти і норми. У читанках п. Волиняка панує арелігійний дух. Візьмемо для прикладу великодній цикл у читанці „Київ". Цей цикл заступлений віршем М. Рильського „Вербова гілка", де вона зображена, як „символ сонця і тепла", і леґендою про писанки. Верба, як „символ тепла й сонця та передвісник весни" — це символ чисто поганський. Зате християнська символіка вербової лози — промовчана. А про Великдень, як свято Христового Воскресення — ні слова! Так само позбавлений християнського елементу цикл про Різдво в тій самій читанці. Є тільки матеріял про ялинку та про народні різдвяні звичаї, нпр., „Святвечір" Єфименка, це тільки самий побут. Містерія народження Божого Сина не згадана. Чи можна промовчувати це пропаґування п. Волиняком неопоганізму в наших школах?

У перевиданих п. Волиняком підручниках „Радянської Школи", навіть після його редакції, залишається, а то й скріплюється (як у випадку з Коцюбинським) загальна тенденція оригіналів, дарма, що тут і там п. Волиняк для непознаки вставляє патріотичні матеріяли. Це не міняє суті речі, навпаки, робить його видання ще більш небезпечними, бо це облегшує поширювання цих ідей, в дусі яких складені шкільні посібники за „залізною заслоною". Чи не треба було крикнути на сполох, навіть рискнувши стягнути на себе „негарне слово" п. Волиняка? А дітройтський „Український Прометей" ще питає: „Кого повісити?" — Волиняка, чи його критиків!

Я закинув п. Волиняковві, що він нехтує правами живучих тут на еміґрації українських авторів і самовільно розпоряджає їх творами. Хочете фактів? Ось вони. Ось цитата з листа покривдженого автора (вміщую за згодою власника) п. Олексія Кобця:

„Знову скандал. Я передав свою збірку „Сонце сходить" для ознайомлення видавцеві читанок Волиняковві в Торонто. Без попереднього повідомлення мене він не мав нічого друкувати і ні в якому разі нічого переробляти, зміняти чи „покращувати" на свій смак. Але уявіть собі мій жах, коли на днях потрапила до моїх рук тількищо видана Волиняком читанка „Київ": він використав для неї три мої речі, з них „Крути" і „Як веселка воду брала" з тих, що право на передрук їх я передав редакції „Веселки". Та ще як використав! З вірша „Крути" вихопив тільки одну латку, та й то умудрився так спотворити її, що тільки сміх та й годі. Всякій людині відомо, що вояки перед боєм залягають чи в окопах, чи, як у даному разі у мене було, „в снігових заметах". Волиняковві захотілося „покращити": надрукував „полягли". А далі в тексті йде, що полягли, тобто погиблі, за Волиняком, „... бились (тобто після того, як уже полягли!), поки впав останній з вояків". Хіба це не знущання і з Крут, як з масстатичної події, і з читача, і з автора, нарешті? У вірші „Найсолодше свято" така сама операція... Аби тільки показати свою неприкаяну спритність...

Відповідного листа про всі ці штуки я написав. Переказую Вам це так докладно, бо просто душа авторська болить, коли отак дозволяють собі знущатися з безборонного автора..."

Д-р Яр. Рудницький

МІЖНАРОДНІ КОНҐРЕСИ НАЗВОЗНАВСТВА Й УКРАЇНСЬКА НАУКА

Перервані останньою світовою війною зв'язки на міжнародному полі в ділянці стислих, математично-природничих і гуманістичних наук, поволі наладнуються. Крім наукових видавництв, обміну вченими, різних міжнародних центрів однієї чи другої ділянки знання, на спеціяльну увагу заслуговують щодо цього інтернаціональні наукові конґреси, що мають на меті дати можливість вільної дискусії спеціялістам, можливість безпосереднього контакту між людьми, що їх звичайно ділять тисячі миль, та врешті можливість спільно вирішувати деякі питання, актуальні в науці.

В нашій громадській опінії дуже мало уваги приділяється науковим конґресам, а до винятків належать українці, що беруть активну участь у працях таких конґресів. Тим-то на цьому місці хочемо ближче написати про міжнародні конґреси назвознавства (ономастики), зокрема й тому, що з початком квітня ц. р. призначено п'ятий з черги конґрес того роду в Університеті Салямапки (Еспанія) й у ньому зголошені до участи й українські вчені.

Перший ономастичний конґрес скликано було ще перед війною в Парижі в 1938 році. Він згуртував велике число учасників з різних країн і вони провели цілий тиждень на наукових конференціях, показових теренових вправах поза Парижем, відвідуванні наукових закладів, тощо. З українців брали тоді участь — підписаний, як представник Наукового Т-ва ім. Шевченка (пор. звідомлення в 2 томі журналу НТШ „Сьогочасне й Минуле") і д-р Г. Наконечна. В першому томі книги цього конґресу надрукована доповідь підписаного „Про міжмовні взаємини в ділянці топономастики" з увагою передусім на українсько-польський матеріял.

Друга світова війна перешкодила черговому конґресові, що мав відбутися в Мюнхені в 1942 році. Щойно в 1946 році, знову в Парижі, відновлено ідею ономастичних конґресів. У 1949 році відбувся третій з черги конґрес у Брюсселі, і тоді створено постійний Міжнародний Центр Назвознавства з осідком в Лювені й під кермою професора Г. Й. ван де Веєра. Велика заслуга цього вченого в тому, що він зумів об'єднати в цьому центрі представників майже всіх народів, включно з українцями. Завдяки його прихильній, настанові до української науки й української справи взагалі, в офіційному органі Центру „Онома" (починаючи з 2 тому) щорічно подається відомості про українське назвознавство та українську ономастичну літературу. Як рівна серед рівних, Україна має свою сторінку в „Онмі".

Українська наука належно оцінила настанову Генерального Секретаря Центру до української справи. Коли в 1953 році ввесь науковий світ відзначив його 70-річчя, між привітальними адресами була й українська від Комісії Назвознавства УВАН такого змісту:

„Високоповажаний Пане Професоре! З нагоди ювілею Вашого 70-річчя пересилаємо Вам в імені Комісії Назвознавства УВАН, а теж в імені українських науковців, згуртованих в УВАН, якнайщиріші побажання й ґратуляції. Ми високо цінимо Вашу працю як Генерального Секретаря Інтернаціонального Комітету Ономастики в Лювені і Вашу наукову об'єктивність, з якою Ви підходите до наукових проблем Сходу Европи, а зокрема України."

Ця адреса (в українській мові) разом із усіми іншими була оправлена і вручена Ювілятові дня 16 листопада 1953 як знак признання проф. Ван де Веєрові за його працю.

Новостворений Центр у Лювені виказав надзвичайно велику активність. В 1952 році з його співпрацею відбувся четвертий Міжнародний Конґрес Назвознавства в Упсалі, Швеція. Крім одної доповіді українця - учасника цього Конґресу й привіту від української науки, виголошеного представником УВАН у Швеції д-ром Б. Кентржинським, відбулася виставка нової назвознавчої літератури, в якій окреме місце зайняли українські публікації в цій ділянці.

П'ятий Міжнарод. Конгрес Назвознавства відбудеться в днях 12—15 квітня ц. р. в старому еспанському університеті в Салямапці. В програмі цього з'їзду згадані й українські вчені. В Салямапці відбудеться виставка нової ономастичної літератури, на яку УВАН з Канади вислала дев'ять випусків своєї серії „Назвознавство" за рр. 1951-1955 з працями: В. Кірконелля, о. О. Купранця, Яр. Рудницького, М. Боровського, Ю. М. Луцика, Б. О. Унбегавна, В. Барвінського. Крім цього праці Р. Смаль-Стоцького й Г. В. Сімпсона про назви „Русь", „Росія" й „Україна", що вийшли в іншій серії УВАН — „Славістика".

***

Коли сьогодні багато пишеться й говориться про „науку на службі нації" і про те, що українська наука мусить „вийти з внутрішнього українського поля і перейти на зовнішній форум", то треба признати, що в ділянці назвознавства вона не тільки вийшла на цей форум, але й на цьому „внутрішньому полі". Це тим більше, що інші знайшли більше зрозуміння й ляпці, а, навпаки, деякі залишилися далеко позаду. Доказ цього — річники „Ономи" й Міжнародні Конґреси Назвознавства, починаючи з 1938 року й кінчаючи цьогорічним конґресом у Салямапці.

● **Славний диригент** Артур Тосканіні відзначив 88-роковини з дня свого народження в Ню Йорку, в яких брали участь тільки члени його родини.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Денвер, Колорадо

Денвер — хто не бачив, цей може пожаліти. Бо і справді тут краса. Клімат подібний до нашої далекої Батьківщини. Сам Денвер окружений горами, що своїми сніжними вершками підпирають синяву копулу небес, на якій десь там високо завішене все усміхнена золотиста, сонячна куля. Мало днів в році небо захмарене. Все можна оглядати голубу блакить і подивляти вічний сніг, що грає райдужними красками до сонця.

Ми переїхали до Денвер з Шикаґа в червні минулого року. І тут я щойно ахнула. Яка прекрасна природа, такі прикрі були відносини поміж українцями, це вже справді можна було повірити в нашу стару приповідку, що де двох українців, там три партії. Де вже когось не підходило причепити до якоїсь з існуючих і воюючих наших партій, так приділяли його до православних чи католиків. Особисті порахунки переносилися на загальну плятформу, а загальні справи мішалося до особистих і така ситуація не довела ніяк розвинути товариського життя. Всі дивилися на себе вовком. Всі спроби наладнання відносин не давали успіхів, хоч кожний признавав, що треба щось робити. І так моя спроба заложити У. З. Хр — перепала. Та згодом, таки знайшлася група людей, що, помимо перепон зуміла заложити Український Клюб в Денвері. Він став на становищі, що кожний свідомий українець, без огляду на релігійні чи партійні переконання (за винятком комуністів) може належати до Укр. Клюбу якщо хоче вкласти свою цеголку до розбудови нашого життя в Денвері. Вибрано Управу, зложено статут, головним редактором якого був д-р Завадович. Головою Укр. Клюбу є мґр. Костюк, заст. голови — Олег Завадович, членами інж. Корбин, д-р Завадович і п. Нагірняк.

В короткому часі Укр. Клюб влаштував дві забави, різдвяну вечеру, свято 22-го січня. Члени ходили з колядою на ЗУАД-Комітет, зібравши понад 100 долярів. Влаштовано забави, які випали прекрасно. Особливо Маланка, де відограно два веселі скечі, в яких взяли участь д-р Юзьвяк, мґр. Любомир Колтонюк та п. Оля Романюк. Крім танців та скечів були ще веселі побажання до присутніх. Один, який уложив і відчитав голова мґр. Костюк, а другий до жінок, як веселу пропаґанду перед вибором королеви вечора, який уложила п. О. Романюк. Вибрали аж дві королеви, не тому, щоб охарактеризувати відношення в Денвері, а тому, що обидві мали однакову кількість голосів. Вибраними були: п-ні Христя Юзьв'як, яка ,до речі, виглядає, як королівна, бо природа не пощадила їй краси, та п. Валя Нагірняк, яка крім краси є ще душею всіляких імпрез і задумів.

Різдвяна вечеря випала гарно. Мґр. Костюк привітав гостей, як голова Клюбу, а своєю настроєвою промовою причинився до святочного настрою вечора. П-ні Оля Романюк відчитала своє слово під ялинкою. Решту вечора заповнено колядками і дружніми розмовами.

Свято 22-го січня було скромне, але випало дуже святочно. Реферат мала п. Оля Романюк, а деклямували: п-на Оксана Романюк, Маруся Корбин і інж. Ю. С.

Праця в Клюбі йде жваво далі. Щораз більше членів прибуває, бо — переконалися, що якщо є охота, то можна співпрацювати разом, без сварок і особистих образ. На забави, які влаштовував Укр. Клюб, приходили, як гості, американці і литовці. Тепер, коли відносини наладнуються і праця аж кипить, мені не жалко, що ми переїхали до Денверу.

О. Романюк

Шикаґо, Ілл.

Студійні Дні

Йдучи за традиційно прийнятим звичаєм в студентській діяльності, — Українське Академічне Т-во в Шикаґо, — запляпувало зорганізувати та перевести під час латинських Великодніх Свят Студійні Дні.

Центральною темою доповідей є проблеми, які відносяться до релігійної, літературно-мистецької, соціяльно - економічної та врешті політичної ділянок життя в сучасній Україні. Тому то, за тематичним розподілом, Студійні Дні складатимуться з чотирьох частин: релігійної, дві доповіді: д-ра Володимира Гавліча та студента Юрія Попова; літературно-мистецької з доповідей проф. Врітського та д-ра Томашевича (серб); соціяльно - економічної з чотирьох доповідей — проф. Грановського, проф. Витановича, д-ра Фізара та студента Володимира Нагірного; і врешті політичної сесії з доповідей — проф. Михайла Папа, д-ра Петра Стерча та студента Воцюркова. Академічним керівником С. Д. й проф. Михайло Пап.

Зорганізування та переведення Студентських Днів уможливить в першу чергу студіюючій молоді, як також і українській громаді відновити та зміцнити своє знання української дійсности. Бо ж відсутність безпосереднього зв'язку з краєм примушує кожну еміґраційну громаду, а не тільки українську, в теперішніх умовинах „жити на минулому", — забуваючи при тому, що в кожній ділянці діяльности українського народу проходять великі, ба навіть далекойдучі зміни. Саме розуміння та оцінка тих змін є необхідними для правильної інформації вільного світу. Одною з передумов успішного продовження політичної акції є якраз слідкування за розвитком подій на Українських Землях.

Крім того, як зрештою на це вказує листа доповідачів, переведення Студійних Днів створить можливість зорганізованому студентству та українській громаді оцінити осяги нашого академічного доросту: Більшість доповідачів — це молоді люди, які недавно покінчили, або кінчають студії на американських університетах. Науковий рівень та вартість їхніх доповідей віддзеркалюватиме осяги нашої спільноти, а українській науці дозволить побачити „в акції" молодих адептів науки, яких вона так дуже потребує.

На Студійні Дні запрошено все українське студентство ЗДА, як і громадянство міста Шикаґа і околиці. Можна сподіватись, що Студійні Дні, які вже є в традиції в Европі, пройдуть і в ЗДА успішно.

В. Наг.

Клівленд, Огайо

Піврічний Попис Фортепіянової Студії

В милій атмосфері концертової залі Меррік Гавзу відбувся дня 19. лютого піврічний попис елевів Фортепіянової Студії п. Софії Яремкевич. Попис цей вражав передовсім зовнішньою культурністю: добрий, настроєний фортепіян (що є рідкістю в наших авдиціях), учениці й учні уніформно вдягнені, тишина на залі під час продукцій. У таких обставинах гості мали змогу сприймати музику, як належить. У пописі брали участь учні: Бобків Ростислава, Воляник Марта, Воляник Надя, Грабець Віра, Дубас Богдан, Дубас Дарія, Левицький Андрій, Левицький Роман, Попель Марта, Попель Юрій, Світенко Оля, Смаль-Стоцький Нестор, Тимчишин Тамара. У всіх можна було завважити великий поступ за останнє півріччя, як у технічнім опануванні матеріялу так і в зрозумінні продукованих творів. Різнородність програми була підчеркнена не тільки продукціями на чотири руки, але також зміною композиторів (клясики, романтики і модерні); приємно вражало більше, ніж минулого року, узгляднення українських авторів як Сопевицького, Лисенка, Косенка.

Милою несподіванкою, а так добре достосованою до рямців програми, була знаменита конферансьєрка, яку вів проф. М. Ждан. Переплітала вона поодинокі виступи різними афоризмами про мистецтво й життя композиторів.

Як попередні, так і теперішній попис Студії виказав високі педагогічні цінності учительки, труд, пильність і здібності елевів. Зовнішня ж форма попису є справді гідна наслідування.

С. С-й.

Ню Йорк, Н. Й.

Семінар студій російсько-українських взаємин.

Союз Учасників Української Визвольної Боротьби в Ню Йорку рішив організувати „Семінар студій українсько - російських політичних, культурних й економічних взаємин за останніх 100 років".

Завдання семінара, як повідомляють організатори, „здобути науково обґрунтовані арґументи, що могли б бути використані в західньому світі в обороні права українського народу на повну державну незалежність". В основу організації семінара мають бути покладені праці доц. В. Барки, доц. Ю. Бобровського, доц. П. Голубенка, проф. К. Кононенка, ред. Ю. Лавриненка-Дивнича, д-ра М. Прокопа, проф. Т. Соснового та проф. Л. Шанковського. Всі ці праці написані в рямках „Студійної групи", яка існує при Закордонному Представництві УГВР. До співпраці мають бути запрошені дослідники з-поза Студійної Групи.

З наших буднів

ТАК ПОСТАЮТЬ ЛЕҐЕНДИ

(Під „Пріма Апріліс")

Хочу показати на одному прикладі, як постають т. зв. таборові леґенди... Бо хоч таборова ера української еміґрації належить до історії, проте деякі, створені в тому часі повір'я, покутують ще й досі, і по цей бік Великої Води.

От, ще не так давно, група діячів культури протестувала в пресі проти того, що „одна партія" пробувала знищити нашого славного поета, Шостачка. Люди, що захищають цю леґенду, оперують навіть „точними даними": „атентат" на славного поета мав статись вночі, в м. квітні, 1946-го року, в Ді-Пі таборі в Авґсбурґу.

Мій друг М., що жив саме тоді в тому таборі, навіть в одному бльоці та в одній кімнаті з поетом Шостачком, представляє справу трохи інакше...

Факт, що тієї, трагічної ночі був напад на нашого корифея: напав. а радше впав на нього ніхто інший, як молодий поет Гречаник.

Як знаєте — ліжка в таборі були поверхові: на долішній „койці", як годиться, спав корифей, на горішній, мов на бузьковому гнізді, маячів початківець Гречаник.

З приходом весни Гречаник діставав вульканічний приплив поетичного надхнення. Не було в таборі дівчини, якій він не присвятив би поеми, чи хоч би, в'язанки сонетів. Звичайно, він так і просиджував у т. зв. „жіночому" бараці, влаштовуючи авторські вечори по кімнатам: читав свої поезії і консумував несамовиту кількість галушок та вареників, яких там йому не жалували вдячні слухачки.

Вертався до кімнати після півночі, коли всі спали а корифей на долішній „койці" хропів на десятий бік. Славний поет Шостачок звик був класти собі під голову, крім подушки, ще й чемоданчик з власними скриптами. Саме в той час переслідувала його тривога, що якісь, ближче неокреслені „галичани", хочуть викрасти в нього його нову, недруковану ще повість.

Критичної ночі корифей був додатково схвильований, бо вдень посварився в Управі табору за якийсь там приділ. Кидався на своїй постелі, викрикував через сон, лаяв „лісмонтців", „бастардів" і ще когось там. Гречаник, не запалюючи світла, якмога найтихіше роздягся і поліз на своє бузькове гніздо. Хлопець був з нього слушний на зріст та й розтовстів від тих вареників, просто, в непристойний спосіб. В моменті, коли він бебехнув цілим своїм сімпудовим тягарем на постіль — дошка, що на ній лежав сінник, не витримала, зломилась надвоє, і весь барліг полетів просто на голову корифея. Сам Гречаник, на велике щастя, не полетів, бо завис руками на залізній рамі ліжка. Це й, мабуть, врятувало світоча нашої поезії від смерти, або важкого каліцтва.

Лоскот переломаної дошки, що впала з сінником на долішню „койку", поділав на сплячого нервовим сном корифея, як удар грому! Він зірвався на рівні ноги, вхопив свій чемоданчик з повістю і в спідній білизні вискочив на коридор, з розпучливим криком:

— Рятуйте! Вбивають українського генія!

На другий день ранком цілий табор був потрясений сенсаційною новиною, що вночі відбувся атентат на славного нашого поета. За три дні гомоніли вже про це всі три окупаційні зони Німеччини.

Так постала ще одна леґенда...

Ікер.

ПРАЦЯ
HELP WANTED—MALE

ТОКАРІ

Досвідчені й здібні до праці та роблення власних токарень "set-up". Gisholt and Warner Swayze. Голоситись:
ELECTRO DYNAMIC DIV.
General Dynamics Corp.
163 AVENUE "A"
BAYONNE, N. J.

CABINET MAKERS
З ДОСВІДОМ В КУХОННИХ КАБІНЕТАХ.
ALLIED WOODCRAFT CO.
560-2 Palisade Avenue
Jersey City

PATTERN MAKERS (Wood)
Першорядні робітники моделів (деревяних). Висока платня. Голоситись:
69-10 — 37th Road
Woodside, L. I.
Phone NE 9-6841

ПРАЦЯ
HELP WANTED—FEMALE

ГОСПОДИНЯ-КУХАРКА
Останні рекомендації. Повний досвід. 2 дорослі особи, 2 дітей. Додатково помічна сила. Спання на місці Great Neck, L. I.
Телеф. Circle 5-5373
пон.—п'ят. 11 A.M.—5 P.M.

DR. ANNA MESSING
ЛІКАР З ВАРШАВИ
Косметика, лікарське усунення всіх вад цери, зайвого волосся, зморщок. "Facial Uplift" без операції.
Приймає після умови.
Телеф.: PLaza 7-1282
130 West 57 St. New York City

СЛОВНИК

чужомовних слів незабаром появиться в продажу (ціна 6 дол.), через це передплата, що коштує 3 дол., від 30-го квітня ц.р. приймається.
Адреса:
А. ОРЕЛ
367 Washington Street
Perth Amboy, N. J., U.S.A.

ВЕСІЛЬНІ ПРИЙНЯТТЯ
...заплановані до перфектності

Найкращі страви... Фахова обслуга... Велика балева заля й інші гарні залі на прийняття, бенкети... забави... й ін. нагоди, що задум. робити.
• Ввічл. обсл.
• Помірк. ціни
• Особл. увага
BEEKMAN TOWER HOTEL
on exclusive Beekman Hill
E. 49th St. at 1st Ave., New York
Banquet Dept: EL. 5-7300

EVergreen 3-4450
FILL YOUR BINS NOW
Spring Prices In Effect
MAPLE
Coal & Coke Co.
antracite FUEL OIL bituminous
OIL BURNERS
SALES & SERVICE
72-74 Box Street
BROOKLYN 22, N. Y.
Федько Кудлак

НОВЕ ПРО ФОТОАЛЬБОМ „ЛЮБІТЬ УКРАЇНУ"

Вже кожна десята свідома українська родина має в своїй хаті фотоальбом „Любіть Україну". Не пропустіть і Ви нагоди, щоб придбати собі це єдине — і перше за 150 років українського відродження — того роду видання:

ПАНОРАМА ВСІЄЇ УКРАЇНИ В 1128 ФОТОГРАФІЯХ — НАЙКРАЩА ПАМ'ЯТКА З УКРАЇНИ ДЛЯ ВАС І ВАШИХ ДІТЕЙ!

Проспект висилаємо на бажання даром. Замовляйте сьогодні, бо скоро його не буде. Ціна $12.50.

ЯКЩО НЕ МОЖЕТЕ ЗАПЛАТИТИ ПОВНОЇ ЦІНИ ЗАРАЗ — МОЖЕТЕ СПЛАЧУВАТИ РАТАМИ.

Адреса В-ва:
M. Boretsky
431 BLEECKER ST.,
BROOKLYN 37, N. Y.

НА ЧАСІ! ПРОЧИТАЙТЕ!
Ялта, царський палац, де відбувалась Конференція Рузвелта-Черчіля-Сталіна, — історичні місця так цікаво описані у повісті:

„СЕЛЯНСЬКА САНАТОРІЯ"
О. ЗВИЧАЙНОЇ.
Ціна $1.65
Одержано кілька примірників.
Замовляти:
"SVOBODA",
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

ЛІКУВАЛЬНЕ ЗІЛЛЯ

Якщо ви терпите від болю голови, крижів, не можете спати маєте черевні забурення, відчуваєте нервозність і змучення, спричинені часовою недиспозицією, — вживайте

☐ ZOLAX HERB No. 1. — Це науково спрепарована мішанка старокрайових і домашньо-медичних зел. Чай цей усуває гази, болі і завороти голови, поденервування і діє наче магічний середник — ним прочистите собі цілу Вашу систему. Пачка $1.00.

☐ PECTORIAL HERB TEA No. 3 Це спеціяльно препарована формула [illegible] теся простуди, кашлю, болів горла, флегми. Пачка $1.50.

☐ RENZO HERB TEA No. 4. Чудовий засіб для ослаблених нирок і міхура, болів у крижах викликаних ослабленням нирок. Пачка $1.50.

☐ РУМЯНОК No. 5. Імпортований лік широко відомий в Европі зі своєї лікувальної сили. Пачка $1.00.

☐ ЛИПОВИЙ ЦВІТ No. 6. — імпортований, відомий давно в Европі. Пачка $1.00.

☐ М'ЯТА No. 7. — імпортована. Легкий чай на травлення. Приємний смак і запах. Пачка $1.00.

☐ ZOBERKA No. 8. Це коріння кора, насіння і квіти; застосовувана часто як приправка до вина й напитків. Служить до загострення апетиту і є чудовим напитком. $1.00 пачка.

Це найбільша українська крамниця лікувальних зел в Америці. Сотки різних зел на складі. Кожна пачка $1.00. Ми покриваємо поштову оплату. Список посилається безплатно. Замовляйте сьогодні.

WORLD HERB CO.
459 — 18th Ave., Newark 3, N. J.
(Corner Springfield Ave.)

НЕДІЛЯ І ПОНЕДІЛОК
"THE MIRACLE OF OUR LADY FATIMA"
Релігійний фільм в кольорах.
AMERICAN THEATRE
3rd St., Betw. Ave B & C
New York City

ФУТРА

на замовлення різного рода.
ВІДБІР І ДОСТАВА НА ПЕРЕХОВУВАННЯ.
FUR STORAGE

J. Wujkiw, Inc.
Manufacturing FURRIER
111 E. 7th ST., N. Y. 9, N. Y.
Tel.: SPring 7-8710

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі"

ПРО НЕВРАЛГІЧНІ БОЛІ й терпіння мускулів

Якщо ви терпіли колись на страшні невральгічні болі, які зертять і рвуть вас; якщо ви напів божевільні від нещасних болів мускулів; якщо ви дали би все, щоб дістати поміч проти тих болів і мук, які роблять вас калікою, — то поцікавтеся і послухайте дещо про лік АНТРО.

Лікарські звідомлення вказують, що та чудесна назва швидко облегшує болі від різних невралгічних недуг, як запалення зв'язок між мускулами, плечей, рук і ніг, або від понатяганих мускулів. Користувачі захоплено висловлюються про знамениту поміч, яку вони дістали, інколи від першого невеликого дозування.

Не терпіть даром другий день тортурів, тільки спробуйте АНТРО. Можете легко дістати цей лік поштою, написавши до KINGSLY CO., Dept. 13, Box 415, Peekskill, N. Y. Щоб мати певність, напишіть своє прізвище й адресу друкованим письмом на обороті коверти. Ви одержите відворотною поштою звичайно $6.00 порцію, тільки за $5.00 плюс 63¢ оплата COD. Заплатите листоноші при одержанні посилки. Зробіть це тепер поки можете ще дістати АНТРО.

Ім'я ____________
Адреса ____________
Місто ____________ Стейт ____

MISCELLANEOUS

КУПУЙТЕ ПО ФАБРИЧНИХ ЦІНАХ!

3-Channel
ЩІЛЬНО ДОПАСОВАНІ
Алюмінійові
КОМБІНОВАНІ ОХОРОННІ І СІТКОВІ
ВІКНА

КУПУЙТЕ ТЕПЕР!
Початок сплати в листопаді.

СПЕЦІЯЛЬНО В КВІТНІ

Охоронні засувні рами на вікна — 1x3	$11.95
Потрійні внутрішні щільні охор. вікна	11.95
Алюмінійові комбіновані охор. двері	39.95
Алюмінійові жалюзі двері	74.95
Фіброві скляні дашки над двері	27.95
Жалюзі	20% від спиcontaining

ARmory 4-7640
DIAMOND PRODUCTS, Inc.
545 UNION BLVD. TOTOWA BORO, N. J.

ЕКСПЕРТ фахівець НАПРАВИ всіх родів АВТ.
KIERAN & WICKERT MOTORS
340 Bay St., Staten Island, N. Y.
SA 7-7619

FARMS FOR SALE

НА ПРОДАЖ ФАРМА
173 акр. або можна вибрати 40 акр. або 65 або 70 акр. з модерним 9 кім. домом, 3 стайні, 2 криниці.
JAMESON AGENCY
9 Traffic Circle, Freehold, N. J.
Freehold 8-1811

80-АКР. ФАРМА
9-кімн. дім, лазничка, огрівання, стайня з 12 переділ, сайло, інші будинки. Потік.
C. M. DE PEW,
Rhinebeck, N. Y. — Tel. 2

REAL ESTATE

ITHACA — ELMIRA AREA
Сільський будинок, 4 спальні, ¾ акр. кілька кроків до шкіл, склепів, церков. Автобуси до Elmira-Ithaca. Олив. пар. огрівання. Великий гараж, робітня, від. заля. Всі будинки в доск. стані. Продаж зі стратою за $17,500, що є ⅓ вартости. Пишіть: Box M-1, Rm. 830, 11 West 42nd Street, New York, N. Y.

ПРОДАСТЬСЯ
в гарному районі Бронксу 2 родинний мурований дім з садом за $14,500, треба готівки $2,500. Продасться також мурований дім на 9 мешкань. Мешкання модернізовані. Є нові газові печі й елекричні холодільники. Ціна $19,500, готівки $8,000. Добрий дохід. Дзвонити до 10 зрання і 7-9 вечора:
AU 1-0194

„БАГАТО НЕБА"
Докії Гуменної
Разом із авторкою об'їдете й побачите цікаву Америку, зустрінетеся із своїми друзями та знайомими і заплянуєте розкішну екскурсію на майбутній рік.
Ціна 2 дол. 50 цен.
Замовляти:
SVOBODA
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПРИЙМАЮ ДО НАПРАВИ
МАШИНИ ДО ПРАННЯ.
Телефонувати по 6-ій год.
EL 5-7867

ПРИЙМАЄМО ЗАМОВЛЕННЯ
на свіжі і вуджені
НАЙЛІПШІ КОВБАСИ
НА ВЕЛИКДЕНЬ.
ERNST WALTHER
7424 Bergenline Avenue
North Bergen, N. J.
UNion 7-4097

Випродаж під кінець місяця!
ЗНИЖЕНІ ЦІНИ!

'54 Cad. El Dorado, Pwr. Blue	$5395
'53 Cad. 60 Sp., Pwr Strg.	3145
'53 Cad. 62 Sed., Big Val.	3095
'52 Cad. Convert., Cont. Spare	2645
'52 Cad. Sed., Pwr. Strg.	2445
'54 Buick Super Riv. Cpe	2395
'54 Olds. 88 2-Door, Hydra	2095
'51 Cad. Coupe, Maroon	2095
'53 Chrys. Cr'n Imp. Limo.	1995
'51 Cad. Sed., French Gray	1995
'53 Buick Riviera Cpe.	1895
'53 Chrysler New Yorker Sedan	1695

N. Y. CADILLAC
B'way at 57th St. PL. 7-4000
BROOKLYN BRANCH
989 Atlantic Ave. NE. 8-2500

THE HEMLOCKS ЛІКАРНЯ
Все нове й модерне. Положена при Passaic Ave., Florham Park, N. J. Директор заряду на місці. Обслуга всіх недуг. Вибір меню. На бажання священик. Персональні умови щодо прийняття CHatham 4-7759

Принесіть це оголошення — одержите даром клей.
Стінний папір — тапети 29¢ до 59¢ звій 55 ліній розріз. Даром викінчення. Kentile (Special). На складі всі кольори. Ніхто не продає дешевше від нас. Ozone Paint Co., 96-08 Liberty Ave., Ozone Park. — VI 8-5600. — Відкрито 9-9.

R. DRZALA
77 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Накривала на меблі, драперії, оббивання меблів, тапіцерування та направи.
GR. 7-1800

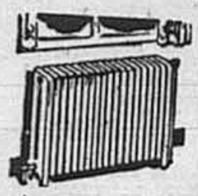
Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

MISCELLANEOUS

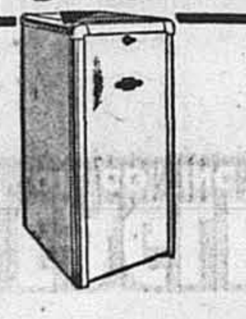
AS ADVERTISED IN
LIFE
as seen in
Better Homes and Gardens

ЗДОРОВО КОМФОРТОВО
Парове огрівання
або
огрівання на гарячу воду

COAL OIL or GAS FIRED

З
GENERAL MOTORS
DELCO-HEAT
BOILER
as low as
$595 INSTALLED

Негайна інсталяція
Без завдатку
ТЕЛЕФОНУЙТЕ СЬОГОДНІ ПО БЕЗПЛАТНІ ІНФОРМАЦІЇ

EAGLE
OIL CO., INC.
MA 3-3917
800 Raymond Blvd., Newark

WAYSIDE, лікарня при 10 акр. землі, Mendham, Route No. 24, власність і під зарядом реєстрованих піклувальниць. Ввесь персонал це — кваліфіковані мед-сестри, з практикою та спеціяльні піклувальниці до дієт. Місце для реконвалесцентів і старших пацієнтів. Запрошуємо оглянути. Mendham, N.J. 3-0168.

ОГРІВАЙТЕ ТЕПЕР ГАЗОМ
Інсталюємо в одному дні.
GENERAL PLUMBING
J. Wiegel Co.
PRescott (N.J.) 7-0611
(Established 1916)

HI-HAT CATERERS
180 W. 54 St., Bayonne, N. J.
Прийняття на різні нагоди,
• в кожнім домі • в кожній залі • в the Hi-Hat
Даром паркування
Даром залі
За інформаціями телефон.
HE 6-2187 — FE 9-1671

РОЗШУКИ

Пошукую двох братів МИХАЙЛА й ПЕТРА МАЗЯР — сини Івана і Марії Мазяр з Добротвора, повіт Камінка Струмилова. Мали перебувати в Аргентині. Пошукує тітка
ЮСТИНА СИСИН
33 Garden Court SO.
Garfield, N. J.
Українські заграничні часописи прошу передрукувати.

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО РОЗШУКІВ
149 Imson Street
Buffalo 10, New York, U.S.A.
переводить розшуки за пропавшими під час всесвітніх воєн. Голоситься негайно! Ваші рідні і друзі шукають за Вами!

Ставайте членами Українського Народного Союзу, в тим самим і співвласниками 16-мільйонового майна УНСоюзу.

Phone MA 7-1761
PETER S. MURIANKA
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
FUNERAL DIRECTOR
413 Fairmount Avenue
Philadelphia 23, Pa.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
Ціни приступні для всіх
NEW JERSEY
Обслуга чесна і найкраща.
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща.
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
REASONABLE PRICES
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ПОДЯКА

Здавалося, що частинка Раю на землі поселилася, хотілося вірити, що велике, особисте горе це далеко-далеко від нас! І саме у таку несподівану хвилину прийшла смерть! Забрала Найдорожчого Мужа-Приятеля, Батька, Дідуня, а передовсім людину, душа якої була у вічному горінні для Маєстату Божої Правди і для Великої Ідеї Рідної Землі. Вільно нам ридати по великій нашій втраті, та не вільно нарікати! Бо Бог у великій Своїй Доброті дарував Йому смерть, що не була тільки припадком, а надзвичайною Ласкою Бога.

Цією дорогою складаємо нашу велику подяку Всч. о. Николаю Вояковському, що, ридаючи разом з нами, зробив усе, щоби піднести і звеличати сумні Похоронні обряди. Всч. о. Рафаїлу Мельникові ЧСВВ за уділення Найсвятіших Тайн Покійному. Всч. о. Н. Вояковському і Всч. о. О. Маркові Дирда ЧСВВ за виголошення глибоких змістом проповідей. Всч. о. Петрові Мельничукові, Всч. о. Володимирові Андрушкові та Всч. о. Самійлові Квартуччі за відправу заупокійної Сл. Божої — Всч. о. Іванові Луцишинові, Всч. о. Дмитрові Мигоцькому, Всч. о. Николаю Вояковському, Всч. о. Самійлові Квартуччі, Всч. о. Ярославові Кикишові, Всч. о. Володимирові Андрушкові, Всч. о. Петрові Мельничукові, Всч. о. Іллі Гаврилишинові, преподобному о. Маркові Дирді ЧСВВ за відправу панахид і відправу Чина Погребення — найсердечнішу подяку складаємо хорові „Думка" під орудою улюбленого учня-мецената Льоня Крушельницького за чудове відспівання обох панахид. За велике співчуття дякуємо цілій громаді і хорові Савт Бруклина, Громаді і Хорові Овон Парку. Членам Сестрицтва Найсвятішого Христового Серця за безкорисне влаштування поминок велика наша дяка! Зокрема складаємо нашу найщирішу подяку нашій дорогій родині Дмитрові і Анні Кокольським, що не жалюючи ні грошей ні труду спровадили нас із-за океану та допомогли Покійному влаштувати своє життя і забути усі важкі воєнні переживання. За Служби Божі, жертви на народні цілі та квіти, які так дуже любив Покійний, за піддержку у хвилях важкого смутку та за вислови глибокого співчуття дякуємо усім Рідним, Приятелям та Знайомим і Незнайомим громадянам. Усі прийміть від нас слова найщирішої подяки!

— НАДІЯ КОКОЛЬСЬКА, дружина; МАРТА, ГАЛИНА, ВСЕВОЛОД, діти; МИКОЛА КОБРИН, МИРОСЛАВ ЯРЕМКО, зяті; ЮРКО, НЕСТОР, ТАРАС, внуки; ДМИТРО і АННА КОКОЛЬСЬКІ з родиною, братанок; ОЛЬГА ЛУКАВЕЦЬКА, СЛАВА МАТЛА, БОГДАН і ОМЕЛЯН ХАБУРСЬКІ, сестрінки.

● Найкраще відзначите 40-ві роковини вимаршу Українських Січових Стрільців на поле бою проти Москви, коли купите собі новоизданi музичні твори славного Капельника У.С.С.

МИХАЙЛА ГАЙВОРОНСЬКОГО

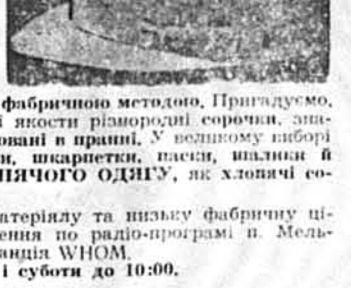
1. „СТРІЛЕЦЬКИМ ШЛЯХОМ". В'язанка стрілецьких пісень на чоловічий хор.
2. „СТРІЛЕЦЬКИЙ МАРШ". (На фортепіян).

Ці твори видала Станиця УСС у Ню Йорку і вони нагадають Вам ті хвилини з 1914 року, коли УСС з піснею на устах про „Червону калину" йшли в бій за волю України.

Ціна кожного твору 50 центів.
Замовлення з належитістю слати:
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

TEMPO GIFT PARCELS
ПАКУНКИ-ДАРУНКИ
ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ
З ОПЛАЧЕНИМ ТУТ МИТОМ.
Харчі, новий й уживаний одяг та ліки.
TEMPO GIFT PARCELS CO.
100 West 72nd Street, New York 23, N. Y.
Скора обслуга. SChuyler 4-9100. Гарантія доставки.

ВЕЛИКИЙ ВИПРОДАЖ ЗИМОВИХ РЕЧЕЙ!
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE, NEW YORK CITY
(Іст 8 вул., між 2-3 Евеню)

має на складі великий вибір зимових КАПЕЛЮХІВ від $3.99 та більше. Маємо також великий вибір фільцових велюрових капелюхів найкращої якости в різних кольорах і найновіших фасонах власного виробу. Кожний капелюх ґарантований. Куплений в нас капелюх чистимо фабричною методою. Пригадуємо, що у нашому відділі МУЖЕСЬКОЇ ҐАЛЯНТЕРІЇ першої якости різнородні сорочки, знаної марки "JAYSON" від $1.99 вгору. Всі сорочки ґарантовані в пранні. У великому виборі також: дощевики, парасолі, імпортовані светери, краватки, шкарпетки, паски, шалики й інші речі. — Повідомляємо, що маємо також відділ ХЛОПЯЧОГО ОДЯГУ, як хлопячі сорочки, спіднє білля, скарпитки й інше.

Просимо зайти і переконатись про високу якість матеріялу та низьку фабричну ціну. — Говоримо по-українськи. — Слухайте наші оголошення по радіо-програмі п. Мельника кожної неділі між 7-8 год. рано на хвилях 1480, станція WHOM.

Отворено щоденно до 8:30 веч., в п'ятниці і суботи до 10:00.

DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE (East 8th St. Bet. 2-3 Ave.) NEW YORK, N. Y.

ФАРМИ! ФАРМИ!

• Подаємо до загального відома, що з огляду на велике зацікавлення у купівлі фарм українськими новоприбулими до ЗДА емігрантами, наша аґенція доложила всіх зусиль, щоб дістати якнайбільше добрих фарм і сьогодні ми пропонуємо до продажі понад 100 фарм в ціні, починаючи від $3,000 до $70,000.
• Якщо, ВИ зацікавлені у купівлі фарми та хотіли б збільшити нову українську фармерську колонію, яка складається на сьогодні з 29 родин, то просимо писати по інформації в цій справі на адресу:

VIC'S FARM AGENCY,
113 W. Division St., Neillsville, Wisconsin.
Листи писати в українській мові.

ТАРЗАН, ч. 3440. Безвихідь

„Ка-года!" — піддалася мавпа, дивлячись з пошаною на Тарзана.

— Я Тарзан, могутній боєвик! Ваш король! Нехай не забуває про це мангані!

Втихомирений Бей-Ет грубувато промовив. — Чого ж нарешті хоче Тарзан?

— Ваше плем'я вбило моїх дітей, гоманґані... за що?, — запитував Тарзан.